

Slots- og Kulturstyrelsen
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon +45 3395 4200
adk@kulturstyrelsen.dk
www.slks.dk

CVR 34072191

14. juni 2016

Fredning af Kanehøj Mølle, Skælskør

Afgørelse

Slots- og Kulturstyrelsen har besluttet at frede vindmøllen og maskinhuset, Kanehøj-Møllevej 53, 4230 Skælskør, Kanehøj Mølle, matr.nr. 7b, Båslunde By, Eggeslevmagle, Slagelse Kommune.

Beslutningen er truffet efter § 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger.

Baggrund

Slots- og Kulturstyrelsen underrettede jer i brev af 24. februar 2016 om, at Det Særlige Bygningssyn har indstillet Kanehøj Mølle (1881) med maskinhus til fredning. Samtidig igangsatte styrelsen en høring herom.

Slots- og Kulturstyrelsen har modtaget følgende bemærkninger hertil:

Museum Vestsjælland skriver i mail af 2. marts 2016, at møllen bør bevares for eftertiden, og at en fredning i højere grad vil sikre bevaringen end den nuværende udpegede bevaringsværdi.

Skælskør Bevaringsforening bifalder i mail af 2. juni 2016, ”i høj grad, at det Særlige Bygningssyn har indstillet Kanehøj Mølle...til fredning. .... Kanehøj Mølle udgør et markant arkitektonisk element i landskabet nordøst for Skælskør, samtidig med at det bidrager til egnens landbrugshistorie med det stadig fuldt funktionsdygtige mølleri.”

Slots- og Kulturstyrelsen tager museets og bevaringsforeningens bemærkninger til efterretning.

Begrundelse

Slots- og Kulturstyrelsen finder, at Kanehøj Mølle (1881) med maskinhus har de væsentlige kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en bygningsfredning.

Formål

Formålet med fredningen er at sikre en særdeles velbevaret og funktionsdygtig traditionel hollandsk vindmølle.

Miljømæssig værdi

Vindmøllens miljømæssige værdi knytter sig til den høje, solitære beliggenhed i det åbne landskab nordøst for Skælskør, hvor møllen kan ses på lang afstand.

Kulturhistorisk værdi

Kanehøj Møllens kulturhistoriske værdi knytter sig til møllen som en landbrugshistorisk funktionsbygning, der fortæller historien om det lokalt orienterede og af vejret afhængige, førindustrielle danske landbrug. Dertil kommer, at møllen som maskine vidner om et af de tidlige stadier i vindteknologiens historie. I det ydre viser dette sig i den arkitektoniske grundform, galleriet, vingerne, krøjeværket og vindrosen samt slisken til korn- og melsækkene. I det indre ligger den kulturhistoriske værdi i de fem lofter med det intakte mølteri, der tydeligt viser, hvordan en traditionel vindmølle fungerer. Den kulturhistoriske værdi knytter sig derfor til alle de dele og detaljer, som er nødvendige for det traditionelle mølteri.

Maskinhuset vidner desuden om møllens udvikling fra anvendelse af ren vindkraft til motorkraft.

Arkitektonisk værdi

Den arkitektoniske værdi ved Kanehøj Mølle knytter sig i det ydre til den udpræget funktionsbetingede arkitektur samt til den traditionelle kontrastrige farvesætning i sort, hvid og gul med grønne detaljer. Den arkitektoniske værdi knytter sig endvidere til forskellen på den grundmurede undermølle, der med sin markante sokkel og kraftige pilastre fremtræder som en solid og karakterfuld base for den mere prunkløse, sekskantede overmølle med den lette spånbeklædning.

Bærende fredningsværdier

De bærende fredningsværdier knytter sig i det ydre til vindmøllen med firkantet undermølle i grundmur, galleri i træ med skråstivere og stolper, ottekantet overmølle i træ beklædt med spån samt den løgformede hat, der ligeledes er beklædt med spån. Hertil kommer vingerne med hækværk til sejl og vindrosen. De bærende fredningsværdier knytter sig endvidere til møllens oprindelige, ældre og traditionelt ud-

førte bygningsdele og detaljer, herunder pilastre, hovedgesims, opsprossede vinduer, fyldingsdøre og revledøre samt sliske. Hertil kommer maskinhuset med de traditionelle staldvinduer samt møllens traditionelle materialeholdning og farvesætning.

I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig til møllens bevarede lofter og bærende konstruktioner samt til maskineriet med alle dele og detaljer, herunder trapper, luger, hejseværk, hjul, drev, kværne og sigter. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

Anbefalinger

Det anbefales, at galleriet på længere sigt udskiftes til tømmer i en kvalitet, som stemmer overens med møllens alder, arkitektur og håndværksmæssige detaljering.

Klagevejledning

I kan klage over Slots- og Kulturstyrelsens beslutning til kulturministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, I har modtaget dette brev.

Klagen skal sendes til Slots- og Kulturstyrelsen, der sender klagen videre til kulturministeren sammen med sagens øvrige materiale.

Konsekvenser

En fredning betyder bl.a., at I skal søge Slots- og Kulturstyrelsen om en tilladelse, hvis I vil foretage bygningsarbejder eller lignende, der rækker ud over almindelig vedligeholdelse.

Dette følger af § 10 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger.

Undtaget herfra er visse typer af bygningsarbejder, som kan iværksættes på grundlag af skriftlig underretning, jf. § 10, stk. 5, i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger. Reglerne herfor fremgår af bekendtgørelse nr. 159 af 5. februar 2013 om iværksættelse af bygningsarbejder på fredede bygninger på grundlag af skriftlig underretning (vedlagt).

Offentlig bekendtgørelse og tinglysning

Slots- og Kulturstyrelsen vil foretage offentlig bekendtgørelse af beslutningen på sin hjemmeside, www.slks.dk, og tinglyse fredningen. I vil modtage en kopi af tinglysningen, når den foreligger.

Bygningsfredningen skal respekteres af ejendommens ejer, brugere og andre indehavere af rettigheder over ejendommen, uanset hvornår rettigheden er opnået.

Dette følger af § 7, stk. 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger.

Har I spørgsmål, er I velkomne til at kontakte os.

Venlig hilsen

Kathrine Lehmann
Konst. enhedschef